

УРЯДУВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СІТІ. — Цього тижня, починаючи від понеділка, в домі У. Н. Союзу при 83 Гренд вулиці, Джерзі Сіті, урядове головна Контрольна Комісія У. Н. Союзу. В склад комісії входять: Д. Капітула, д-р В. Галан, д-р А. Кібзей, адв. Р. Смур і інж. С. Куропас. Згідно із статуту Комісія переводить піврічну контролю маєткового стану У. Н. Союзу і господарки Головного Уряду.

МОЖЛИВІСТЬ БЕЗМ'ЯСНИХ ДНІВ.

ШКАГО. — Перед представниками м'ясного промислу виступив промову адміністратор м'ясних ринків, Рой Гендріксон. Він заявив, що справа з м'ясом не представляється занадто світло, бо в теперішню пору є в Америці три біліони фунтів м'яса замало. Це ще не значить, що Америка нині продукує менше м'яса, ніж передтим. Навпаки, нині продукує далеко більше. Але потреби в заморських краях такі великі, що цього всього не вистарчає. Ці потреби будуть зростати. Вслід за тим, перестерігав Гендріксон, треба готуватись в Америці до пайкування м'яса і до безм'ясних днів.

АМЕРИКА ГОТОВА БУТИ ПОСЕРЕДНИКОМ В ІНДІЙСЬКІЙ СПРАВІ.

ВАШІНГТОН. — Провідник американських соціалістів, Норман Томас, мав конференцію з секретарем стейту, Корделом Голлом, й по тій конференції заявив, що американський уряд все був і є готов стати посередником в суперечці між гіндуськими націоналістами і Британією. Справді Америка ніколи не робила формальної пропозиції в цій справі, але позиція Америки в тій справі все була всім відома. І тепер, якщо обі сторони згодяться, Америка взяла на себе роль посередника, щоб притягнути до співпраці в воєнних зусиллях мільйони гіндусів. Гол стверджував, що справа в Індії є дуже запутана внаслідок внутрішніх меншин. Проте він не виключав можливості замирення. Далі Гол заявляв, що американські збройні сили, ні американські воєнні матеріали в Індії, не будуть вжиті на боротьбу між британською владою і гіндуськими ворохобниками.

НІМЕЦЬКО-БРАЗИЛІЙСЬКЕ НАПРУЖЕННЯ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Бразилійський уряд висказав на адресу Німеччини дуже гострі слова за те, що німецькі субмарини в кількох останніх днях затопили п'ять бразилійських кораблів, втім один наладований військом. Німеччина, говорить бразилійський уряд, відмовляється іншим країнам найелементарніших прав. Міжнародні знавці припускають, що вже в короткому часі може наступити між Бразилією і Німеччиною цілковитий розрив і виповідження війни.

АСИКУРАЦІЯ ВОЯКІВ.

КЛІВЛЕНД. — Ген. Френк Гайнс перед ветеранами американсько-іспанської війни заявив, що нині американські воєнки є заасикувані на 18 біліонів доларів. Три і пів мільйона воєнків взяло асигнуаційні грамати на різні суми, не перевищуючі десять тисяч доларів. Та є ще і такі, котрі не взяли грамот, а задовольняються гварантією уряду, котрий виплачує родині погиблих воєнків по п'ять тисяч доларів.

СТВОРЕННЯ ВІЛЬНО-ІТАЛІЙСЬКОГО ЛЕГІОНУ В АМЕРИЦІ.

МОНТЕВІДЕО. — Після триденної наради представники вільно-італійського руху заявили, що в Злучених Державах Америки буде створений вільно-італійський легіон, котрий буде боротись з державами осі. Той легіон буде озброєний американською зброєю, купленою жертвами італійсько-американських громад. Керуватиме ним Родольфо Пакіарді, що командував італійським легіоном в іспанській громадянській війні, котрий боровся проти ген. Франка.

ЩЕ ОДИН НІМЕЦЬКИЙ АГЕНТ ПЕРЕД СУДОМ.

НЬЮАРК. — Перед федеральним судом розпочалась розправа, звернена проти 29-літнього Фрідерика Бара, що на кораблі разом з іншими втікачами пробував дістатись до Америки в цілі шпигунської роботи. Американські влади заздалегідь довідались про те і ще на морі точно перешукали корабель та схопили Бара. Бар колись студіював в Америці, в Бофало, і там відзначився своїми студіями. Описав він повернувшись до Німеччини. Перед допитами Ф.Б.Ай. Бар признався, що німецьке Гештапо дало йому на дорогу грошей, а також дало хемічний препарат, потрібний до писання невидимим чорнилом. Той препарат він заховав в однім гудзику в своїй одежі. Також заховав він декілька інших речей потрібних для шпигунства. Бар заховався зовсім спокійно. Судові влади говорять, що він може бути засуджений на смерть, а найменше на 50 літ тюрми.

Американці Закріпились на Соломонських Островах

ВАШІНГТОН. — Департамент флоту видав перший офіційний комунікат відносно вислуду офензив на Соломонських островах. Хоч і цей комунікат не подає подробиць цієї битви, але він коротко стверджує, що американські збройні сили закріпились на Соломонських островах. Битва триває далі, але японці з головних позицій викинені і їх сила зломана. Перша фаза цієї офензиви закінчилась для Америки повним успіхом. В комунікаті говориться, що на островах головну боротьбу зводила і зводить американська маринарка. Але американська флотія мусіла звести дводенну завзату битву на морі, щоб відперти японські кораблі, котрі пробували перешкодити американським транспортам. Морська битва була завзята і кораблі обстрілювались на коротку мету. Тому, що головна битва відбулась серед ночі, американські кола не знають, які шкоди вони заподілили японцям. Але ті шкоди мусіли бути дуже великі, коли по двох днях боротьби японці розпочали поспішний відворот. В боротьбі брали також участь американські літаки, які теж завдали ворогові великі шкоди. В перших годинах боротьби, подає американський комунікат, зістрілено 36 японських літаків, що знесли були в повітря з літаконосця.

„ТАМЕНІ ГОЛ" ПІДДЕРЖУЄ СЕНАТОРА МІДА

НЬЮ ЙОРК. — На своїм засіданні нью-йоркська політична організація, звана „Тамени Гол", рішила піддержувати сенатора Міда, як кандидата на нью-йоркського губернатора. Міда піддержав також Рузвелт, хоч з другого боку Джеймс Фарлі, голова Демократичного Комітету стейту Нью Йорку, має свого власного кандидата в особі Джана Бенета. Фарлі має в Нью Йорку великі впливи. Так виглядає, що не звертаючи уваги на піддержку з боку президента і піддержку інших кол, на біжучій стейтовій конвенції Демократичної Партії, що відбувається в Брукліні, буде іменованний кандидатом з боку Демократичної Партії прокуратор Джан Бенет.

УРЯД ЗАДУМУЄ ПЕРЕБРАТИ ЩЕ ОДНУ ФАБРИКУ

ВАШІНГТОН. — Урядові кола перестерегли бостонську фабрику машин С. Ей. Вудс, що коли вибухне страйк, то уряд відразу перебере під свій заряд фабрику, як це зробив вже з декількома іншими фабриками. В згаданій фабриці існує загроза страйку і заряд фабрики не може порозумітись з робітниками.

В Скорому Часі Побачимо Нову Стратегію Аліантів, що Облегчить Совети

ЛОНДОН. — Американські кореспонденти догадуються, що британський прем'єр Чорчил прилетів до Москви не просто з Лондону, а з Каїро, де обговорював мілітарну ситуацію і плани на будуче. А доперва звідаєт полетів до Москви. Далі кажеться, що тепер Гітлер цілком певно буде десь „заскочений", а та несподіванка знищить усі його дотеперішні воєнні успіхи на советсько-німецькому фронті, що їх здобув цього літа. Усе те буде зроблене тепер скоро, бо цього вимагає воєнне положення Советів. Щодо цього дійшло до повної згоди в Москві. Отся несподіванка може зачатись з Норвегії, а може з Італії, а можливо з Франції, Бельгії чи Голландії. Вона може навіть складатись з особливо великої негайної допомоги самому советському фронтові. Отже, як виглядає, обговорено в Москві різні можливості. Але що вирішено, очевидно, ніхто цього не знає крім Чорчила, Рузвелта, Сталіна і ще кількох найвищих військових знавців.

КРИТИКУЮТЬ ДЕЩО АМЕРИКАНСЬКІ „ЛІТАЮЧІ ФОРТЕЦІ"

ЛОНДОН. — Бритійські воєнні летунські знавці дають велике признание американським „Літаючим Фортецям", коли іде про шкідливість, але думають, що вони не такі добрі, як британські, коли іде про боротьбу. Тому пропонують, щоб „Літаючі Фортеці" вживати до патрулювання океанів, що є дуже важним завданням, хоч може не таким „славним", як є з тими бомбовиками, що зводять постійні бої з ворогом.

ВСЮДИ В ЄВРОПІ ВЕЛИКІ НЕСПОКОЇ

ЛОНДОН. — З усіх європейських країн, що опинились під нацистською владою, доходять нові відомості про велике невдоволення серед народів, що терплять від нацистських переслідувань і насильств. Тим пояснюють теж і те, що число саботажів зростає у всіх краях здня на день, що знову збільшує нацистський терор.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНИ В ЕГИПТІ. — На образку бачимо американських летунів, що розмовляють з британськими летунами, що шойно повернули з бомбардувань ворожих позицій. Цей, що сперся на крило літака, це американський полковник. Американські летуни саме тепер закінчили практичну підготовку до повітряної боротьби в пустині.

ЧОРЧИЛ ПЕРЕГОВОРЮВАВ У МОСКВІ, КУДИ ПРИБУВ НА ЗАПРОСИНИ СТАЛІНА

МОСКВА. — Советський урядовий комунікат подає, що минулого тижня перебував у Москві на переговорах британський прем'єр Вінстон Чорчил, враз з визначними британськими генералами. В нарадах брав теж участь спеціальний висланник президента Рузвелта, В. Аверел Гарімен. Були теж і американські генерали. Чорчил прилетів до Москви на американському літаку. На летунському полі привітав його Вячеслав Молотов, советський комісар заграничних справ, і маршал Борис Шапошніков, особистий дорадник Сталіна у військових справах. Комунікат каже, що переговори відбулись в атмосфері цілковитої сердечності і широти. Нічого ближче не проголошено, бо, як кажуть американські кореспонденти, тут іде про діла, а не про слова. В американських колах у Москві є тенденція вважати ці переговори більше як советсько-бритійську справу, себетаку, в якій першу роль відіграватимуть британці й Совети. Та, як пишуть кореспонденти, це очевидно, що й Америка в тому незвичайно заінтересована. Ніхто не сумнівається, що цілком переговорів були воєнні справи, та що на тих нарадах повзяті рішучі міри щодо найближчої стратегії. Формально пишеться так, що обговорювано війну проти Гітлера. Нема ніякої згадки про Японію тому, бо Совети не є з нею у війні. Теж подано, що Чорчил прибув до Москви на виразні запросини Сталіна.

СОВЕТИ ПІДНЕСЕНІ НА ДУСИ.

МОСКВА. — З того, що пишеться в советській пресі й передається через радіо, видно, що в Советіх прибуття британського прем'єра зробило велике вражіння. Усюди піднісся дух, бо почато вірити, що тепер „другий фронт" буде вже отворений цілком певно.

БУДУТЬ БОРОТИСЬ ДО КІНЦЯ ЯК — БРАТТЯ І ТОВАРИШІ.

МОСКВА. — Таке заявив Чорчил у Москві, згідно з тим, що передало советське радіо. Бритійський прем'єр ще підкреслює, що боротьба триватиме так довго, поки сліду не стане з гітлеризму. Це буде остоорога для будучих поколінь.

ПРЕЗ. РУЗВЕЛТ ГОДИТЬСЯ З ТИМ, ЩО В МОСКВІ УХВАЛЕНО.

МОСКВА. — Советське радіо передало, що В. А. Гарімен, висланник през. Рузвелта, зложив заяву, що през. Рузвелт дає згоду на всі ухвали, що повзяті підчас переговорів Чорчила з Сталіном, як теж запевняє, що Злучені Держави стоятимуть разом з Росією.

СТАЛІН ДУЖЕ ВРАДОВАНИЙ.

МОСКВА. — Асошіейтед Прес подає, що підчас привітального обіду, виданого в честь Чорчила, виголошено 28 ріжних тоаств та подано 26 ріжних страв. При тому Сталін був у незвичайно добродумі й розповідав повно жартів, з яких Чорчил добре насміявся.

БРИТІЙСЬКА ПРЕСА ХВАЛИТЬ МОСКОВСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ЛОНДОН. — Уся британська преса без винятку підкреслює величезну вагу подорожі Чорчила до Москви на переговори з Сталіном. Каже, що тепер Об'єднані Держави наберуть більшого розгону до нової боротьби.

ТА ПОЛОЖЕННЯ НА ФРОНТІ ТАКИ ГРІЗНЕ.

МОСКВА. — Юрій Александров, голова пропаганди комуністичної партії, заявив через радіо, що положення на советсько-німецькому фронті є незвичайно грізне, не зважаючи на ті великі удари і втрати, що їх советське військо завдало німцям на протязі дво-місячної літньої кампанії. Казав ще, що тепер рішається на побоевищі судба советських і європейських народів. Хоч вбито 3,500,000 німецьких воєнків, казав Александров, то таки німці підбили 38 мільйонів советського народа.

В ІНДІІЩЕ НІМА СПОКОЮ.

БОМБАЙ (Індія). — Уже четвертий день доволі спокійно в Бомбаю, де були спочатку найбільші заворушення. Зате поперетинано телеграфічні та телефонічні дрти в Калькуті й спалено трамваєвий віз. Теж 14 націоналістичних газет в Калькуті рішили припинити видавництво. Їх читало до 140,000 людей. Та в Індії це вже велика кількість читачів. В Бомбаю замкнули деякі склепи на знак жалоби, що помер Магадев Десаї, особистий секретар Ганді і його муж довіря. Він помер на удар серця. З Карачі доносять, що „турбовано" американські військові частини, але ближче не подано, як це розуміти.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1102 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожен зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ БРЕХНІ

За весь час існування українців в Америці не було такого випадку, щоб українці виступали в демонстраціях чи маніфестаціях під іншим прапором як американський. Очевидно мова тут про тих українців, що не були ніколи з комуністами. Бо де був коли такий випадок, щоб в українських народних організаціях, чи на нарадах і виступах українських людей, що не є комуністами, десь комусь колись впадало в голову, щоб не іти під американським прапором? Отже такого випадку не занотувала довголітня історія американсько-українського громадянства. Його не було й нема. Тільки тепер большевицька пропаганда, щоб заставити якимсь способом американсько-український загальний під советський прапором, хитро підпускає, що українці відмовляються іти під американським прапором, бажаючи іти під жовто-блакитним, який комуністи називають „нацистським”. Ось та большевицька нахабність, що пхає наймитів, що є на службі не-американських інтересів, лізти з заболоченими своїми чоботами в саму душу американсько-українського громадянства, мусить бути відперта ради самих американських інтересів, ради добра американської свободи.

В Америці ми завжди виступали під американським прапором, під ним гордо йшли, ідемо і будемо йти. Ми його ніколи не змінювали за червоний прапор, ні за прапор якоїсь іншої барви. Але так є, що до Америки прибули наші діди і батьки вправді з українських земель, але згідні державних прапорів — австрійського, мадярського, російського і т. д. Це були прапори окупантів українських земель. В самого українського народу, з якої землі він не приходив би — був тільки один його власний „народний прапор”, якого жовто-блакитні барви були символом боротьби з насильством і неволею, за свободу і волю. Ось той „символ” задержав український народ в Америці, бо це країна волі й свободи. Цей символ видніє у всіх наших церквах, у всіх наших галлях, у всіх наших народних організаціях — крім большевицьких. Він видніє і в усіх наших маніфестаціях. І то тільки тому, що давав йому охорону наш американський прапор, що є тут одиноким нашим господарем і одинокий має право рішати про такі справи.

Пропаганда комуністичних наймитів хоче тепер змішувати наше американське право з тим, що діється в Європі. Та ми такого не визнаємо, бо ми не є тут такою американською групою, що є контролювана кимсь і чимсь з Європи, як це є з комуністами, про яких сказала недавно пані Елеанор Рузвельт, що вони є контролювані Росією та російськими інтересами. Проте зазначимо, що це, що жовто-блакитний прапор може повівати на українських землях, що їх заграв Гітлер, не може бути для розумної й чесної людини причиною, щоб називати цей прапор „нацистським”, так, як ні ген. де Гол, ні „вільні французи” не називають триколірний прапор французького народу „нацистським”, а його далі визнають і ведуть під ним боротьбу з нацизмом, хоч той прапор визнає Гітлер і хоч того прапора держиться угодовець Ляваль, якого „вільні французи” вважають зрадником.

Довгість Війни

Деякі американські кола дивляться косим оком на тих, що передбачають довгу війну. Деякі з них навіть підозрівають, що особи, котрі явно говорять про довгу війну, шкоду приносять Америці і хто зна, чи вони не роблять це з наказу Держав Осі. Мовляв, хочуть тим залякати американський загальний і знеохотити його від продовження війни.

Такий погляд не можна уважати за правильний і корисний. Бо краще приготувити американський широкий загальний до довгого конфлікту, хоч би навіть війна скорше мала скінчитись, ніж говорити йому про скору перемогу, а опісля розчарувати його довгою війною. Американська нація не залякається ніколи довгою війною, коли вона буде знати, що та війна ведеться за її життя або смерть, за її волю, або порабощення. Якщо американський громадянин знає, що програ означає для нього цілковиту економічну руйну, цілковитий спадок життєвого рівня, а далі цілковиту втрату політичної свободи — то він на згадку довгої війни не лиш не залякається, але затисне зуби і скучить до боротьби всі свої моральні і матеріальні сили, які лише стоять до його розпорядимості.

Вже кілька разів президент Рузвельт заявляв, що ця війна це війна на смерть і життя і що Америка це ніколи в історії, від успішного закінчення війни за незалежність, не була в такій небезпеці. Також інші американські державні мужі підкреслили смертельну небезпеку, випливаючу з можливої програ цієї війни. Вони натякали, що війна мабуть потриває довго, хоч не вчислляли вони точно в роках, скільки вона потриває. Вслід за тим кожний громадянин ту „довготу” собі пояснює на свій лад. Для деякого це пів року війни, вже означає „довго”. Ще рік війни, це вже поважна довгота. А коли скаже, що війна може існувати ще два роки, то вже багато людей здвигає раменами. Це справді не аби яка довгість.

Але війна може потривати ще далеко більше, ніж два роки. І чи хочемо ми чи ні, а до того вже тепер мусимо морально і матеріально готуватись. Бо іншого виходу нема. Знаючи, що очікує нас усіх на випадок програної війни, думка про задуку мусить бути цілковито усунена з наших умів і наших почувань. Треба боротись аж до повної перемоги.

А та перемога, судячи по

силах ворогів, може прийти пізніше, ніж дещо собі укладає. Німеччина це дуже сильна. Вона оволоділа сирівцями і харчами Європи. Підбитим народам в Європі грозить голод і вимертє. Але німецький народ буде від інших останній кусок хліба відбитувати, а себе буде рятувати. Також сильною іще є Японія. Закривати ці факти було б безглуздом і самогубством. Ворга треба як слід розцінювати і відповідно готуватись до його сил.

Німеччину і Японію можна буде остаточно знищити в їх власних краях. Звідають пульсує уся їхня мілітарна сила і в джерелах тої сили треба ворогові завдати смертний удар. Судячи по тим, що нині говорять воєнні стратеги, той удар можна буде завдати ворогові доним і постійним бомбардуванням його міст і промислових центрів. Літаки муситимуть довгими роками щороку скидати десятки тисяч тонн вибухових і нищильних матеріалів. Тими нищильними матеріалами вони будуть розвалювати ворожі фабрики, джерела сирівців, цілі міста і села, вбиваючи цивільних робітників, як теж виснажуючи їх з сил. Виснажити і здеморалізувати 75-мільонову німецьку націю, чи 90-мільонову японську, забере це багато часу, труду і посвяти і до того ми мусимо готуватись.

Якщо кожний громадянин визнаватиме на ситуації і знатиме, що для Америки іншого виходу нема, тільки боротьба, а далі знатиме, що війна потягне ще довго і багато-багато труду та жертв потягне за собою, тоді він визнається добре за працю. По правді сказати, для американського загального треба троха страху, щоб пришпигнути темп його праці піднести жертвенність, а також заострити бойовий інстинкт, без якого виграє війну дуже тяжко. Війна це поганий бізнес. В війні вбивають, або сами падають трупами. В війні треба виступити всіляких скрупулів, а рятунок своєї нації повинен стояти на першому місці.

Знаючи, що війна може потягнути ще довго, кожний громадянин настільки свою терпелівність. Колиб внаслідок заслихив обставин перемога прийшла скорше, ніж ми це собі припустили, то тим краше. Ми на тім не страждали нічого. Але колиб ми в серці поцілились, що війна ось вже скоро закінчиться, а той рік за роком проминає, а кінця не видно — це почало б людей

Комуністи Всюди Однакові

(Зараховують до „зрадників” навіть Дражу Мигайловича і четників).

Ми звикли зараховувати комуністів українського покрову, ось таких, як їх бачимо в Америці, до таких яничарських істот, що ледви, чи можуть бути їм подібні в якомсь іншому народі. Це правдиве, але до певної міри, бо памятаймо, що методи комуністичного виховування виходять з одного осередка і є в засаді однакові для всіх країв і народів. Памятаймо, що комуністична наука мусить розкладати кожну ідею, що не згідна з цією наукою. А комуністична стратегія мусить нищити кожний рух, кожну силу, що не є контрольована комуністичною централією.

Маючи ось те на увазі, тоді доперва зможемо зрозуміти ось ту нечувану комуністичну пропаганду, яку поведено проти тих, що стоять на чолі революційної, активної боротьби Югославії з Державою Осі, а про що подає ближчі дані ньюорське „Новое Русское Слово” в числі з 15. серпня 1942.

Не треба нам розводитись ширше над тим, хто є Дража Мигайлович і четники. День

нетерпелівити, а далі, морально заламовувати.

Так виглядає, що війна потриває ще довго, навіть коли котрась сторона вже напевно знатиме, що остаточно мусить програти. Таке заявив в одній із своїх промов Вінстон Черчилль. Бо провідники воюючих держав добре знають, що навіть програ війни може бути ріжкою. Коли виграє сторона по закінченні війни має же в себе багато сили, вона може наложити програваній стороні такі тяжкі умовини. З другого боку може бути „Пиргова перемога”, в якій переможець сам так ослабів, що не всіл скористати з виграної.

До довгої війни мусимо всі сталити серце і волю. А ті одиниці, які може в душі нестримно відносно висліді цієї війни і може навіть радіють, коли Америка зазнає невдачу, мовляв, „нащо Америці було йти до війни”, хай знають, що колиб та програ для Америки наступила, то вона їх не омила. Всі ті страхотки, матеріального і морального гатунку, які спалили на американську націю, спалили і на тих, що нині остеронь держаться від воєнних зусиль Америки. Ми всі в одному човні і хто перевіряє той човен, сам собі готує смерть.

За днем американська преса доносить від довгого часу описи цієї героїчної боротьби, яку ведуть серби проти італійців і німців, що вдерлись в Югославію. На чолі тої революційної армії, що за її героїстично мусить її підняти навіть її найзавзятіший ворог, стоїть Дража Мигайлович, якого югославський уряд на вигнання, що перебуває в Лондоні, відзначив і в якому він є міністром війни. Бути відтяти від світа й по розгромленню Югославії вміти зорганізувати в горах армію, що її рахують на сотки тисяч і ставити понад рік опір такій армії як німецька — це незвичайний успіх. А при тому і величезна поміч для Об'єднаних Держав, а зокрема для Советів, бо німці були змушені відтягнути з советсько-німецького фронту багато дивізій для боротьби з армією Дражи Мигайловича і з четниками в Югославії. Ось та війна, очевидно, продовжується далі. А яку велику приважують до неї вагу, видно найкраще по тому, що от недавно підносились голоси, щоб використати боротьбу в Югославії й там отворити „другий фронт” в Європі.

Та в тому самому часі, коли Дража Мигайлович ось так славно воює, ньюорська комуністична російська газета „Русский Голос” (з 30. липня) поміщує велику телеграму з Істанбулу п. н. „Патріоти Югославії обвинувачують Дражу Мигайловича”. В цій телеграмі подається, що дня 16. липня відбувся в Югославії „важний історичний, зібрання, на якому „патріоти” ухвалили резолюцію, якою розкривають „зрадника генерала Дражу Мигайловича”. В ній кажеться далі, що Дража Мигайлович є оточений офіцерами-зрадниками, що при допомозі „наємних вбивників - четників ведуть боротьбу проти борців за свободу і незалежність Югославії, одержуючи для цієї цілі допомогу і зброю від фашистів”. При тому кажеться ще, що на те маються „документи”, яких, очевидно, не виявляється, але з яких видно, що „...з приказу і за допомогою Дражи Мигайловича ведеться збройна боротьба проти нашого народу, одержуючи для тої цілі допомогу від окупантів”. Супроти цього, каже, далося в резолюції, армія Мигайловича стала „союзником фашистської сторони” проти „наших союзників - СССР, Великої Британії й Злучених Держав” та звизветься югославський уряд, щоб „зліквідувати” цей „злочинний рух”.

Прочитавши повище, хто тільки знає, большевицькі практики, вже не подивується, що „Інтер-Континент Ньюз” з 11. серпня переслало телеграму, передруковану в комуністичному часописі „Дейлі Воркер” з 12. серпня, що Дража Мигайлович „не проводить партизанами”, себто не проводить боротьбою з окупантами Югославії, але, що навіть у цій боротьбі не бере участі... „Доказом” цього має бути, що „Нове Време”, часопис сербського генерала Недіча, що співпрацює з нацистами — не згадує про Дражу Мигайловича і четників, а приписує всю боротьбу в Югославії „комуністам”.

Коли згадуємо за джерела тих „новинок”, то не можемо поминути і українських большевицьких наймитів, бо й „Український Щоденні Вісти” в числі з 16. серпня теж подали, що „Михайлович не керує боротьбою югославських партизанів, та що „Михайлович злигався зі зрадниками народу і на ділі помагає фашистським окупантам”.

Ось так сербські герої опинились через комуністичні брехні й комуністичну міжнародно пропаганду на лісті „зрадників” свого краю. Став „зрадником” той, що як пишеться в „Н. Р. Слові”, був ще тоді за союз Югославії з Англією, а проти Гітлера, коли югославські комуністи вели пропаганду за мир і проти „капіталістичної війни”, бо Москва була в мирі з Гітлером.

Ще треба зазначити, що Мигайлович є міністром війни в югославському уряді на вигнання, з яким Совети є в союзі. Тому цікаво знати, як відноситься до того всього советський уряд та що пишуть про це советські газети, що є речниками цього уряду. Отже, пишеться в „Н. Р. Слові”, цей часопис має газети з СССР за останні часи, а в них не видно ні одної згадки про Дражу Мигайловича і четників та їхню боротьбу в Югославії. Зате їхні боеві подвиги приписується „партизанам”, себто — комуністичним відділам.

„Н. Р. Слово” виясляє, що то є ті „комуністичні відділи”. Властиво поясняє це Б. Масларич, заступник Предсидника Всеслов'янського Комітету в Москві й майор бувшої Інтернаціональної Бригади в Іспанії. Ото він написав статтю п. н. „Нові лідери в Югославії”, яку поміщено в советському офіційному лондонському видавництві „Совет Вор Ньюз Віклі” з 2. липня. В тій статті Масларич не згадує ні словом за Дражу Мигайловича і четників, а всю боротьбу приписує комуністичним відділам — „партизанам”, вихваляючи під небеса Петра Дипчевича і Константина Наджа, офіцирів бувшої Інтернаціональної Бригади в Іспанії.

Ось так, у самому Лондоні, пише „Н. Р. Слово”, піднімає комуністами авторитет союзника Об'єднаних Держав, армію югославського уряду, та ім'я цього уряду, під якого іменем ось та боротьба ведеться. „Н. Р. Слово” апелює до М. Литвінова, советського посла в Вашингтоні, щоб він довів советський уряд до розуму, себто, щоб такі речі не діялись в такому моменті, коли нацистські війська стоять перед брамою Кавказу.

Та, на нашу думку, ніхто не промовить до комуністичного розуму, хто не думає тільки по комуністичному і не визнає тільки один центр у світі, якому треба підпорядковуватись без огляду на те, в якому краю хто не жив би. Це, що діється у такій критичній хвилині з Дражою Мигайловичем і четниками, є тільки доказом, що світогляд комуністичних диктаторів і ім'ямі комуністичної стратегії ніщо в світі змінити не може.

СЕРГІЙ ФРЕМОВ.

ХОЛЕРА

(7)

— А що це воно, паничу, за штука така? — запитав він нарешті.

— Самокатка, — така машина, що нею їздити можна.

— І прудко біжить?

— Та конем не доженете...

Дядько неймовірно подивився на Івана Микитовича, потім заліз із воза і почав пособляти, щоб висадити машину на віз.

— Ну, а по болоті як — нарешті запитав він поганяючи волів, — не втне?

— По болоті не втне...

— А під гору?

— Та й під гору треба злати...

— То це, я бачу, такий кін, що веде-веде, а там і сам верхи на хазяїна сідає... Невигідний кін!...

Іван Микитович зовсім не мав охоти розмовляти, — не до того йому було за своїми власними думками та клопо-

том. Він уривчисто відповідав, коли балакував дядько просто звертався до нього, або тільки притакував йому, навіть не вдумуючись гаряч і не чуючи, що саме той говорить.

— В Тарасівку прибуду смерком, — можеж таки не попаду Марусі зараз на очі. Коли мені як Миколу викликає: він би дав мені свою одержу перебраться. От тодіб усе гаразд було, ще й сам би посміявся з себе, розповідаючи свою пригоду. Тільки як того Миколу побачити поперед усіх?.. Та нічого, можна буде через наймита чи наймичку викликати, а там уже справами все як слід, переберусь та й буду безпечний... Колиб тільки не зустріти Марусі!...

— Гляньте, паничу! — перебив його думки дядько. — Ото ваша дорога на Тарасівку подалася вбік, а мені треба сюди просто шляхом. Та он

і саму Тарасівку вже видно... Тут недалечко.

Іван Микитович подякував дядькові і скочив з воза. Видко, дощу тут сливе не було, бо земля була зовсім суха, тільки порох прибитий. Дош, як і мало не всі великі літні бурі, пройшов половою і не зачепив дальших околиць. Іван Микитович зрадів цьому, хоч взагалі був не в дуже то добром гуморі. Він утомився, зголоднів, та й оджа мокра допікала йому; було холодно... Він знав із воза вельосипеда і сів на нього. Дядько цікаво приглядався, як та „машина” бігтиме. Іван Микитович торкнув ногами і прудко подався в той бік, де виднілось село.

— Загріюсь хоч трохи! — думав він, швидко перебираючи ногами.

Вже смеркало, коли він вихав на Тарасівську вулицю і поїхав поїд тустими вербами, що своїм ясно-зеленим листом нависали над шляхом і мало не зовсім закривали його зверху. По дорозі де-не-де блищали маленькі калюжки. Дітвора

сиділа просто в поросі забавляючись.

Коли Іван Микитович переїздив поуз одну купку дітвора, вони углявши невідомого їздця на якійсь чудній „чортюпхайці” миттю розбіглися на всі боки, немов горобці від шукалі.

— Холе́ра біжить! — гукнув хтось із гурту.

Це магічне під той час слово прудко облетіло все село. Незабаром уже за Іваном Микитовичем біг гурток дітвора вигукуючи:

— Холе́ра! Холе́ра!...

Іван Микитович спершу всміхався, але далі побачив, що це вже не жарт. Село розбуджене вигуками „холе́ра”, розтривожене невіданим із роду видовищем, виспало на вулицю... А гурток хлопців усе біг за Іваном Микитовичем, вигукуючи:

— Холе́ра іде!... Холе́ра!...

Незабаром з гуртка посилались каміння, грудки землі, бо-дот... Собаки вибігали з дворів і кидалися на Івана Микитовича. Він із усієї сили працював ногами, силкуючись утікти від несподіваних ворогів.

А вигуки: „холе́ра іде! холе́ра!” ставали все голосніші; каміння пролітало над головою Івана Микитовича частіше та частіше; собаки робились лютіші... Ось щось важко вдарило в спину і Іван Микитович почув глухий біль. Це додало йому сили і незабаром він полішив далеко позаду своїх ворогів.

Вже зовсім смеркло, як Іван Микитович добрався до обійстя о. Серапіона. І фізично і морально він був змучений; пригода в селі, коли він зішшов за хо́ле́ру, до решти приголомшила його і від пережитого він ледве на ногах держався.

— Колиб хоч Миколу зустріти, або з наймитів кого, — думав він пробіраючись нишком поїд тином до ганку...

Маруся кінчила своє шиття і вийшла на двір подихати чистим повітрям. Йї чогось було сумно; після недавнього балу вона занудьгувала і не могла ніяк прийти до норми; Іван Микитович частенько надходив їй на думку і хвилював її дівоче серце якимись смут-

ними, їй самій несвідомими бажаннями. Часто вона думала про нього, а особливо тоді, коли ніч спускалась на землю і огортала все в якийсь чарівний смукот і коли так гарно думалось серед тиші нічної... Так було й тепер. Ходячи по дворі від ганку до воріт, вона пригадала собі всі подробиці недавнього балу, — як вона розмовляла з Іваном Микитовичем, як танцювала з ним, як він міцно обхоплював її стан рукою і як зручно виробляв всякі мудрі па... Вона поринула у споминках, знов переживала їх і ні на що не зважала, коли це несподівано наткнулась просто на якусь темну, зігнуту фігуру, що притаїлася, скорчившись під тином. Це вивело її з чарівних спогадів.

— Хто це? — злякано запитала вона.

— Це я, — тихо відповів чийсь знайомий голос, а потім соромязливо, запинаячись, додав: — Я, хо́ле́ра...

(Кінець).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

За Тиждень

Пора Зробити Підсумки.

Колиж кожний американець взяв собі до серця заяву Бюро Воєнних Інформацій з минулого тижня, то певно йому стало ясно, що ми знаходимося тепер у найтруднішому періоді війни.

Злучені Держави добровільно рішилися прийняти великі втрати в пароплавах на Атлантичному побережжі, щоб дати змогу американській флотії вжити всі свої сили для охорони транспортів всякого воєнного матеріалу до Советського Союзу, та війська і лаштунку до Великої Британії і Австралії. Також знаємо, що не зважаючи на наші перемоги на Коралевому морі і біля острова Мідвей, японцям вдалося просунутися ще ближче Австралії та захопити позиції на Алеутських островах. Не зважаючи на нашу перемогу, Советський Союз подається під ударами нацистів, що стараються захопити Кавказ і тамошню нафту. В Індії Велика Британія стоїть перед рішенням, чи дати негайно індійським народам повну незалежність, чи боротися з теоретично безсильним опором Ганді.

З тими глибокими фактами перед очима кожного американця, Бюро Воєнних Інформацій цілком отверто заявило, що в останніх часах продукція спізнється, що зроблено помилки, що ми ще далі байдужі. Тому головною вимогою нашого часу є, щоб кожний американець перш за все виконував якнайточніше свої обов'язки супроти держави.

Смерть Саботажників.

Справу перших потайних шкідників, що закраліся на американську територію, закінчено. Після того, як подано було до публічного відома вістку про їх арешт, і місяць після того, як почався над ними суд перед військовим трибуналом. Шістьох з восьми нацистських саботажників покарано смертю, одного засуджено на довічне ув'язнення з примусовою працею, а останнього на 30 днів тюрми. Таке закінчення справи поклало кінець нетерпеливому хвилюванню, яке викликала була довга судова розправа. Американці можуть бути горді, що ця розправа забрала стільки часу, бо вона була переведена основною і точно і придержувалась американських традицій.

В Дітроїті федеральний суд засудив власника ресторану, Макса Стефана, на смерть. Стефан пробував помагати нацистському воєнному полоненому, що втік був з канадського табору для воєнних бранців, перебраться назад в Німеччину. Пояснюючи свій присуд, суддя сказав: „Життя цього зрадника менш цінне, ніж життя наших вірних синів, що віддають його за Злучені Держави“.

Воєнний Лаштук для Союзників.

Америка будувала й складала плани, як доставляти американські матеріали на бойові фронти. На протязі липня американські корабельні майстерні встановили новий корабельбудівельний рекорд, віддавши до вжитку 71 нових вантажних пароплавів і тенкерів. Рівночасно почали виробляти план будови вантажних літаків. Рада Воєнної Продукції одобриває проект будови 500 сімдесять-тонних вантажних аеропланів, пропозиції Генрі Дж. Кайзером, будівничим кораблів на західному побережжі.

Переміна Фабрик Закінчена.

Переміна американських фабрик з мирного на воєнне виробництво майже повністю за-

кінчена. Ледви чи найдеться яка ділянка промислу, хочби не знати як не зв'язана з війною, щоб і в ній не було змін. Багато предметів щоденного вжитку далі виробляється у тих самих фабриках, але їх тепер дістає військо. Інші виробів, яких раніше вважали необхідними для цивільного життя, тепер цілком не продукуються. Матеріалів, вживаних для продукції таких предметів, вживається тепер у воєнному виробництві. Два тижні тому заборонено вживати металів для виробу більше як 150 різних предметів щоденного вжитку. Сьогодні не сміється вживати сталі й інших металів для виробу ніяких предметів, які не є безумовно потрібні для ведення війни чи для вжитку у цивільному житті.

Обслуга Морських.

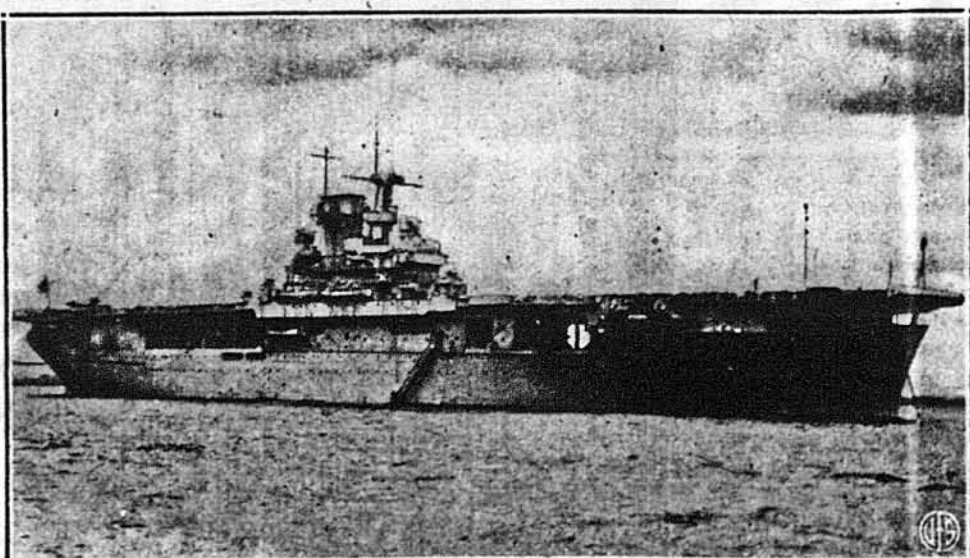
Адміністрація Воєнного Мореплавства проголошує, що в головних американських і в деяких заграничних пристанях почато так звану Обслугу Морських. Ця установа має на меті дати американським морякам можливість розваги в клубах і подібних заведеннях. Адміністратор Воєнного Мореплавства, адмірал Еморе Е. Ленд, заявив, що „самі моряки висловились про потребу такої організації“. Адміністрація Воєнного Мореплавства, адмірал Еморе Е. Ленд, заявив, що „самі моряки висловились про потребу такої організації“. Адміністрація Воєнного Мореплавства, адмірал Еморе Е. Ленд, заявив, що „самі моряки висловились про потребу такої організації“.

Президент.

Встановлений Президентом Комітет для нагляду за безстороннім найманням робітників на працю буде відтепер підлягати не Раді Воєнної Продукції, тільки Воєнній Комісії Робочої Сили. Цей комітет був покладений до життя президентом Рузвельтом в червні 1941-го року на те, щоб розсліджувати жалоби про дискримінацію при найманні на працю робітників у воєнних індустріях, ізза їх раси, віри, кольору шкіри чи походження.

Минулого тижня президент Рузвельт підписав такі закони: 1) Про бонус у висоті 50 відсотків основної платні для старшин і моряків, призначених до служби на субмаринах; 2) Про дозвіл приймати на службу кадєтів морської авіації на флотних рекрутаційних стаціях.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ-САМИМ СТАВАЙТЕ СПІВ-ВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПОКИЩО НЕ ЗНАТИ, ЧИ ЦЕ ПРАВДА. — Німецька пропаганда голосить, що в боях на Середземному морі летуни „Осі“ бомбардували і ушкодили американський літакозавод „Весп“, що його бачимо на образку. Цей літакозавод має звичайно 1,800 офіцерів і вояків і 75 літаків.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Праця жінок.

В українських часописах читаємо про День Жінки у Філядельфії, концерт і різні підприємства, які відбуваються під зарядом жінок, зорганізованих в Союзі Українок Америки. Тут згадуєш лиш за Філядельфійські жінки, з якими маю нагоду працювати, бо по інших містах є відділи С. У. А., що ведуть таку саму працю та пишуть про те, у часописах. Багато читачів думає, що це є дійсна праця зорганізованого жіноцтва. Але є і такі, що думають, що це є тільки хвальба. Ні це доказ дійсної праці, яку виконують зорганізовані жінки. А подається це до часописів на те, щоб заохотити вступати до організації таких, що ще не є її членами.

Як одна з членок С. У. А. кличу до нашого жіноцтва: Вступайте всі до С. У. А., а зокрема вступайте ви, молоді жінки і дівчата, бо в нас є наша будучність. Памятаймо, що ми походимо з славного й великого народу, та що ми маємо „подбати, щоб Америка пізнала культуру цього народу“. А це можемо зробити через С. У. А. Наші матері дали нам спадщину, яку ми знов мусимо передати нашим дітям. Не відкладаймо ось таких справ на завтра, не будьмо недбаліми супроти нашого покоління, яке по нас наступить.

Тут у Філядельфії маємо шість відділів С. У. А. Але я думаю, що ще знайдеться такі, що до ніякої організації не належать. Мусу згадати, що є у нас від. 47 в Савт-Філядельфії, що зв'язався найпізніше у нашій громаді, але на нього можна покласти велику надію, бо там гарне число жінок, головну молодих дівчат і молодих, тут роджених, що разом зі старшими членами ведуть народну працю. Візьмим собі їх за приклад. Минуло тепер п'ять років, як польська влада в Галичині заборонила нашим сестрам мати Союз Українок, бачучи, що жінка з Союзу Українок приводить націю до життя. Тоді то наші відділи у Філядельфії взяли ще більше до праці, скликали протестаційне віче і вислали протести до тих держав, які могли зарадити тому лиху. Від того часу постановлено створити Окружну Рад С. У. А., до якої належать відділи С. У. А. з Філядельфії і Філядельфійської округи.

На місячні засідання приходять по 3 уряднички й дві представниці, а раз в рік Окружна Рада скликає Окружний Зїзд, на якому є заступники відділи з Трентон, Аленван, Балтимор, Честер і Бріджпорт. Відколи повстала Окружна Рада С. У. А., наше жіноцтво знайшло спосіб до кращої праці та порозуміння між со-

бою. Можна сказати: це одна родина.

Сестри Українки! Возьміть це під розвагу та станьте членами С. У. А. А де нема ще відділу, то напишіть по поради до Централі С. У. А. в Нью Йорку, а головні уряднички певно дадуть вам пораду як можна стати членами С. У. А. Не думайте, що може вже вам запізно, бо не одна каже: Нехай молоді вступають. А я скажу так: Нехай молоді вступають, але ви старші дайте добрий приклад. Чому нам не належати до С. У. А.? Цеж наша чисто демократична організація, яка дала доказ своєю працею за 17 років, що до неї варто належати: А Америка хоче такого народу, який вміє жити організаційно та ідейно.

Філядельфійська Окружна Рада С. У. А. стала в 1940 році членом Американського Червоного Хреста, і членом Інтернешенел Інституту, а в 1941 році членом Федерації Жіночих Товариств у Філядельфії. Це все завдячуємо поради пані Олени Лотоцької, теперішньої голови Окружної Ради С. У. А. у Філядельфії. Мусу зазначити, що Філядельфійське жіноцтво може бути горде, що має у себе таку жінку, котра здобула широке признание, бо пані Лотоцька є тепер головою Інтернешенел Інституту. Наші зв'язки з тими американськими організаціями виявились дуже корисними і причинились багато для поширення доброї слави українського народу.

Анна Сивуляк.

ОЗОН ПАРК, Л. А. Н. П.

З похорону на U. S. O.

Дня 6. серпня померла по довгій і тяжкій недугі Людвіна Великанович, членкиня С. У. А., від. 35 в Озон Парк, а також і довголітня членкиня У. Н. С., від. 200 в тій самій місцевості. В суботу, 8. серпня відбувся похорон. Покійна хорувала кілька літ, а п'ять місяців тому помер її муж. По смерті мужа вона тяжко мучилась, і не лише діти остали круглими сиротами, стративши батька і за так короткий час — матір. Покійна виховала четверо дітей (двох жонатих) на добрих і свідомих громадян. До У. Н. Союзу належать ще від малих літ. То і ця громада відчула біль і втрату. Покійна була доброю членкинею ще відколи 35 відділ заснувався. А то вже 10 літ. Ніколи не відмовилась дати жертву на народні цілі, як тільки коли треба було. По похороні, по старім звичаю, діти запросили присутніх, льокалю С. Малафії, щоби спімнути Покійну не злим тихим словом. Предсиднича О. Швед сказала кілька щирих слів і попросила присутних,

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ГЕТЬ З НАСИЛЬСТВОМ!

Думаю, що відчуваю так, як серце кожного з нас, що кипить з обурення проти комуністів, що хотілиб заводити в Америці свої большевицькі порядки. Ми всі мусимо тепер стати в обороні прапору українського поневоленого народу, бо його не обороняти, значилоб признавати большевицьку диктатуру в Америці. Обороняючи цей прапор, ми стоїмо за свої американські права; ми обороняємо те, що ніхто чужий не сміє показувати нам, що ми маємо робити, коли те, що робимо є згідне з американським правом, коли проти цього не має нічого американська влада.

Український жовто-блакитний прапор був, коли ще Гітлера на світі не було і буде й тоді, коли Гітлера не стане. Ми є американці й наш державний прапор є американський, який ми шануємо і любимо. Але жовто-блакитний прапор є нам теж дорогий, бо з ним ми приїхали до Америки і він був завжди переслідуваний, хоч борючись за ті ідеї, що їх визнає американський нарід. Того не можна закрити, бо це є правда. Американська перемога у тій війні дає нам надію, що й жовто-блакитний прапор підніметься і скине кайдани та заживе вільним життям на такий лад, який ми любимо й визнаємо в нашій Америці. Тому не даваймо большевикам змоги отсей прапор поневертати! І памятаймо, що його охороняє свободолубний і справедливий звідистий прапор!

Станіслава Гурич, членка 204 від. У. Н. Союзу.

хто що зможе жертвувати на Ю. С. О., таку тепер потрібну працю і попросила Е. Орлян і К. Котоловську, аби пішли поміж зібраних. Зложили по \$1: К. Котоловська, М. Іванчук, С. Миськів, О. Коцопій, В. Воргуль, М. Гийда, К. Нечесна, О. Швед, М. Жатковська, С. Черней, Ф. Супек, А. Чорна, Губер, Г. Олійник, К. Васло, М. Ворона, П. Великанович, Е. Великанович, К. Великанович, О. Великанович, Маркварт, Е. Миськів, С. Малафій, К. Котоловська, Е. Орлян, А. Лавіч, О. Цісник, Нарвезек 75 ц.; Лівіцка 50 ц.; Карлович і Н. Н. по 25 ц. Разом \$28. Відділ 35 в Озон Парк щиро дякує жертводавцям. Гроші будуть вислані на руки касієра Ю. С. О.

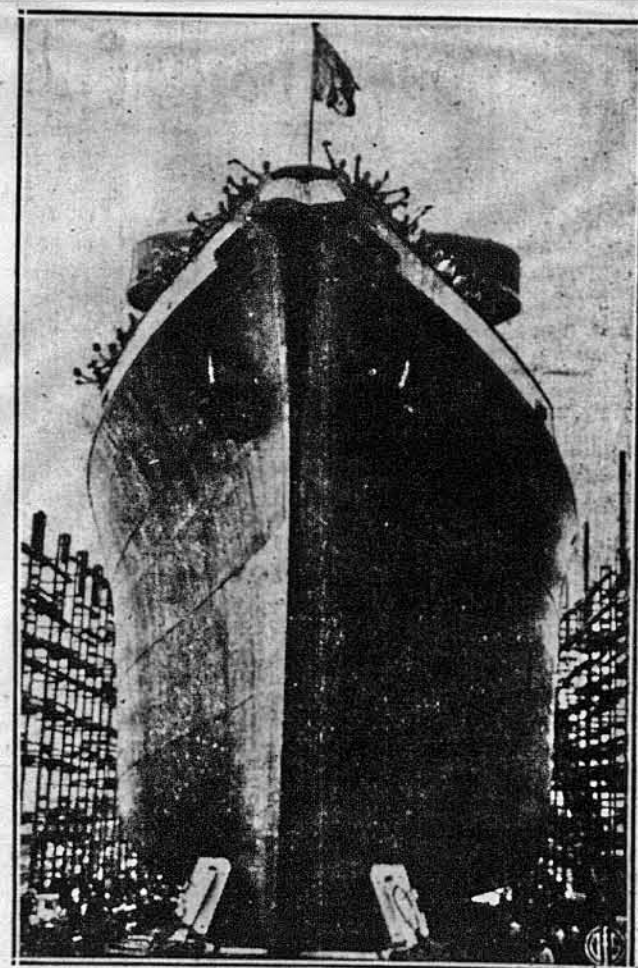
Е. Орлян, секр.

ЛИСТУВАННЯ З ПОЛОНЕНИМИ

До американців, що знаходяться в неволі як воєнні полонені або цивільні інтерновані, можна писати листи після того, як Міжнародний Червоний Хрест у Женеві в Швейцарії повідомить канцелярію Генерального Профоса - Маршала, що дана людина є воєнним бранцем або інтернована. Листи можна посылати без поштової оплати, коли посилаючий напише в правому горішньому разі коверти „Воєнний Полонений“ або „Цивільний Інтернований“, а під тим „Вільне від поштової оплати“ („Prisoner of War“ or „Civilian Internee“; „Postage Free“).

В адресі треба подати:

1. Повне ім'я і військовий ступінь полоненого чи інтернованого.
2. Порядкове число полоненого (коли він в неволі на Ході, то не має числа і замість того треба подати „попередню на острові Вейк“ чи „на острові Гуам“ і т. п.).
3. Назву табору полонених і число табору (до полонених на Ході треба подати „в японській неволі“ — Held by Japan).
4. Країна, де знаходиться та-

ВОЗИТИМЕ ЗБРОЮ І ПОЖИВУ. — В Карні, Нью Джерзі, спущено на воду новий корабель для воєнного вжитку. Зветься він „Афрікен Стар“. Призначений він для перевозу воєнних матеріалів на різні фронти до різних країн. Управа і робітники в корабельних верстах в Карні дістали від секретаря війни спеціальне призначення за те, що виконують свої завдання незвичайно солідно.

бор полонених чи інтернованих.

5. Care of the International Red Cross, Geneva, Switzerland, (For Japan c/o Japanese Red Cross, Tokyo).

6. Via Chicago.

Ім'я і адресу посилаючого треба написати на відворотній стороні коверти. Адресу і самого листа треба написати дуже виразно, найкраще на машинці до писання. Це влечить пересилку листа й цензури. На коверті треба лишити трохи місця на те, щоб було дописати нову адресу, якщо полоненого перенесено до іншого табору. Не посылати листів для дальшої пересилки до канцелярії Інформаційного Бюро Генерального Профоса-Маршала.

Не посылати пакунків до полонених, поки не буде відповідного проголошення в тій справі.

Загальна Рада — ФЛІС

ЗГЕРМАНІЗУЮТЬ ДАНЦІГ-СЬКУ ОКРУГУ.

СТОКГОЛЬМ. — З того, що подає нацистська преса, виходить, що нацистська влада рішила викинути усіх поляків з цілої Данцігської округи і цілу її заселити „чисто-кровними німцями“. Була польська провінція має бути цілковито змінена, а польська мова цілковито усунена. Кажуть, що в тій окрузі живе тільки 10% німців.

МОЛІТОВ СТАВ ЗАСТУПНИКОМ ПРЕМ'ЄРА.

МОСКВА. — Советський радіо подає, що Вячеслав Молотов, комісар заграничних справ, з'їзав іменований заступником Ради Народніх Комісарів і буде виконувати те все, що є в обсязі діяльності Ради. Головою Ради є Сталін. Передше він усе те виконував, але тепер, як кажеться він запятий більше справами, що відносяться безпосередно до війни.

ПОВІДОМЛЯЄМО

ВІДІЛИ 29, 319 І 418 У. Н. СОЮЗУ, ЩО

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

цих відділів відбудуться

У НЕДІЛЮ, 23. СЕРПНЯ (AUGUST 23, 1942)

у церковній галі, під ч. 240 Сентер Стріт, Гановер, Па.

Збори зачнуться в годині 2. попідудні. Усі урядники та всі члени згаданих відділів повинні прийти обов'язково на ці збори. На зборах буде присутній та буде промовляти в справах У. Н. Союзу організатор А. Маланчук.

174

Заряд відділів.

У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІЇ

в боротьбі проти тоталітарних диктаторів шукають способів мирної співпраці народів і держав, одною з книжок справ на час є книжка про Україну, її минуле й сучасне:

„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ“

проф. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО в англійському перекладі:

A HISTORY OF UKRAINE

By MICHAEL HRUSHEVSKY 4 КАРТИ (мапи) PRICE \$4.00

СТОРІН 629

4 КАРТИ (мапи) PRICE \$4.00

Для замовлення виріжте нижчий купон і зашліть за замовленнями.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійським перекладі.

Ім'я _____

Адреса _____

Місто _____

Стейт _____

Василь Пачовський.

Князь Лаборець

На закарпатській землі, заселеній українцями, збирає води річка Бодорчка до Тиси, та на неї складаються чотири гірські річки. Одна з них зветься в народній пам'яті Свиржава, а в географії — Лаборець. Остання назва зв'язана з легендарним князем білих хорватів¹⁾, що згинув у боротьбі з мадярами, коли вони проходили туди верещицким плаєм з Кієва за часів нашого князя Олега Віщого.

Мадяри, або угри, вийшли з первісних своїх осель над рікою Обом за Уралом. Кочуючи, вони дійшли на початку IX в. до краю між Доном і Дніпром. Звідти за намовою греків напали на сусідів. Та коли на них ударила орда печенігів з Азії, вони 860. р. посулились у степи між Дніпром і Дунаєм і звідти напали на славян. Разом із греками брали участь у війні з болгарми 892. р., але болгарі наклали на них печенігів, взяли їх у два вогні та й розбили так, що мадяри мусили покинути чорноморські степи. Частина їх під назвою „чорних угрів“ опинилася 895. р. під Києвом, й відтоді те місце під Києвом, де вони відпочивали, прозвали „Угорське“. Наш літописець не згадує нічого про боротьбу з ними. Кажуть тільки, що вони звідси пустились через високі гори, що зняли землю „слов'ян“ і підгорнули їх під свою владу.

Проходили мадяри на Угорщину через Галичину і то верещицким провалом. Правда, в науці йде спір про те, яким шляхом пройшли на Угорщину мадяри. Справа в тому, що зберігся мадярський літопис невідомого автора — XIII в. (той літопис зветься „Хроніка Аноніма“, себто — безіменною), що сплутує перехід половців²⁾ на Угорщину з 1238. р. з переходом мадярів 896. р. Він пише, що угри під проводом Арпада³⁾ побили нашого князя Олега, який прикликав на поміч половців, що князь згодився платити мадярам данину, але просив їх покинути Русь і зайняти Гунію, батьківщину їх предка Аттіли⁴⁾. Від болгарського царя Арпада на це пристав, дістав від Олега не тільки проводників, але й

військову поміч, а половці саселені українцями, збирає води річка Бодорчка до Тиси, та на неї складаються чотири гірські річки. Одна з них зветься в народній пам'яті Свиржава, а в географії — Лаборець. Остання назва зв'язана з легендарним князем білих хорватів¹⁾, що згинув у боротьбі з мадярами, коли вони проходили туди верещицким плаєм з Кієва за часів нашого князя Олега Віщого.

Мадяри, або угри, вийшли з первісних своїх осель над рікою Обом за Уралом. Кочуючи, вони дійшли на початку IX в. до краю між Доном і Дніпром. Звідти за намовою греків напали на сусідів. Та коли на них ударила орда печенігів з Азії, вони 860. р. посулились у степи між Дніпром і Дунаєм і звідти напали на славян. Разом із греками брали участь у війні з болгарми 892. р., але болгарі наклали на них печенігів, взяли їх у два вогні та й розбили так, що мадяри мусили покинути чорноморські степи. Частина їх під назвою „чорних угрів“ опинилася 895. р. під Києвом, й відтоді те місце під Києвом, де вони відпочивали, прозвали „Угорське“. Наш літописець не згадує нічого про боротьбу з ними. Кажуть тільки, що вони звідси пустились через високі гори, що зняли землю „слов'ян“ і підгорнули їх під свою владу.

А проте це оповідання вносить деяке світло в історію Лаборця. Щоб її як слід зрозуміти, треба трохи прослідити тодішнє становище візантійського царства, котре за царя Льва Мудрого (886—909) кермувало подіями східної Європи. Саме за того царя, що нещасливо воював із магометанами в південній Італії та Сицилії, під боком Царгороду виросла велика болгарська держава з царем Симеоном Великим (893—927). Гривниці болгарського царства підходили тоді до самого Царгороду, а так сягали до Адріатичного моря на заході, до Карпат на півночі, займаючи всю наддунайську низину й Семигород. Сам цар Симеон звав себе „самодержцем ромей“ (греків). Проти нього Греція не мала сили виставити війська, але різними хитрощами та штучками довела незабаром до цілковитого поневолення великої Болгарії. Передовсім їй удалося намовити угрів ударити на Болгарію зі сходу від Дунаю. Але цар Симеон, у зв'язі з печенігами, взяв мадярів у два вогні і змусив їх покинути Чорномор'я. Угри опинилися під Києвом — ордою без землі. Греки виедали для

них військову поміч і перепустку через Червеські городи⁵⁾ до Панонії⁶⁾, щоб вони з півночі, від Карпат, ударили на болгарське царство, якому піддався був Лаборець, князь білих хорватів. Греки пообіцяли Олександрові закарпатські землі Лаборця, землі пізнішої Срібної Русі з її копальнями золота і срібла у Кремниці й Цавниці, щоб він згодився піти війною на болгарів. За це промовляла негайна військова обсада Олександровим військом міста Оросвару коло Братислави. Олег пізнав, що мадяри можуть бути доброю граничною сторожею на краю руської держави, тимто і згодився дати поміч. Таким чином, спільними силами з уграми, військо Олега рушило на обсаду Закарпаття. Може, князь Лаборець чимось провинився проти Олега, що його військо не хоронило його від смерті, а певне проти мадярів мусів він виявитися грізним ворогом, коли вони його одного покарали на смерть під час підбою Угорщини. Цей підбій удался їм тільки тому, що князі наддунайських держав не сполучилися разом до оборони, а кожний окрема боронив своєї землі сам, коли підходила мадярська орда. Найбільше труду мали мадяри з хоробрим Лаборцем, який, либонь, станув до боротьби з ними негайно після того, як вони перейшли верещицкий провал.

На основі таких висновків стає нам зрозуміліша ціла нещасна доля закарпатського

князя Лаборця, який упав жертвою грецьких крutarств і хитрощів, сам перший станув до боротьби з уграми й наклавав голову.

На Закарпатті зберігся між народом про нього окремий переказ:

Лаборець, князь Ужгороду, дістав від діда Дажбога перстень із чарівним каменем. Тим каменем він міг просвітлювати всі гори і викривати скарби з підземелля Карпатів. Тільки не смів просвітлювати гори Пікуй, де бог Пек ховав тайну богів стародавньої віри. Лаборець збагатив добутих скарбами ціле плем'я білих хорватів, а золотом окупив їм незалежність від Олега, як його толковин, тобто союзник. Коли недобитки мадярів заблукали під Карпати, Лаборець запалив чарівним каменем підземний олій і відігнав їх великим полум'ям жахливого вогню. Вони рознесли по світі вістку, що князь Лаборець чародій.

Тоді грецький цар вислав до нього болгарського ченця, що мав вимагати від нього тайну його чарів. Той ченець покropив князя священною водою проти нечистої сили й намовив на свято Купала піти на гору Пікуй прослідити тайну бога Пека. Князь, задурений пахощами квітів, упав на узбіччі гори Пікуй у глибокий сон і загубив чарівний перстень.

Налаяканий примарами прокляття богів, князь утратив віру в себе й піддався під руку християнського царя болгарів. Греки виявили цю зраду Олега й цінною Закарпаття намовили його пропустити через свій край угрів на болгарське царство. Олег згодився дати

1) Легендарний, латинське слово — казковий, міфний і переказом (легенда — оповідання про щось чудесне, надзвичайне, а так — про життя святих).

2) Білі хорвати — назва одного з українських племен, що жило колись із цього й того боку Карпат; деякі вчені заперечують існування такого українського племені.

3) Не ті самі половці, що довгий час непокоїли українські землі; розбиті татарами, вони втекли на Угорщину.

4) Арпад — казковий мадярський князь, що мав 896. р. здобути Угорщину; від нього назва династії, що панувала в Угорщині до 1301. р. — Арпадовичі.

5) Атіля, король гунів (434—453), підбивав усі землі від Волги до Рейну — по його смерті його держава розпалася; через те, що оросвар, якого держави була країна між Тисою й Дунаєм, мадяри вважають, що гунська держава, це була їх.

6) Місто над Дунаєм, тепершня столиця Словаччини.

НЕ ВИДЕРЖАВ ДОВГО БОРОТЬБИ З СМЕРТЮ. — З 19 американців, що поїхали до Англії на свій власний кошт, щоб там боротись як летуни з Державами Осі — помер і останній з них. Є ним Алекс Кук, що потерпів тяжке покалічення, як його літак спав на землю. Він довго мучився в шпиталі і твердо вирішив, що виздоровіє і буде далі боротись з американською летунською ескадрою, що саме утворилася в Англії. Та врятувати йому життя не вдалось, хоч вживано усієї лікарської штуки. На образку бачимо його з дружиною Елзою.

мадярам проводників, провести їх за Карпати й вислав з ними своє військо на обсаду Срібної Землі.

Коли угри перейшли верещицкий провал, князь Лаборець, на чолі хорватів, станув до бою з ними над рікою Ляторіцею. Мадяри, звичаєм орди, ударили передньою лавою й повтікали в гори. Утішений Лаборець святкував уже перемогу і вгостив своє військо вином так, що всі позасипали каменем сном. Тоді мадяри позаймали всі верхи і плаї, окружили княжий табір із усіх боків. Лаборець зів'язався з сну, вдарив у бубни на сонне військо. Військо позиралося до бою й опинилося в пастці мадярської орди. Серед бою полягло все військо, тільки хоробрим князем Лаборцем пробився і втік на захід. Аде над Свиржавою упав його улюблений кінь — його дігнали мадяри й повісили на дереві над річкою. Та перед тим виняли живцем йому серце та зіли, вони вірили, що з серцем хоробрість власника серця перейде на них. Від того часу, відколи згинув славний князь Закарпаття, річка Свиржава зветься Лаборцем.

Тільки оповідає народний переказ. Цей переказ і те, що оповідає мадярська хроніка, можна ще доповнити різними міркуваннями.

Союзе з мадярами військо Олега заняло землі білих хорватів у північній Угорщині й тут почало ставити свої стани. Такою станицею було згадане місто Оросвар недалеко Братислави. Перші виходи з осередків держави Олега прийняли від білих хорватів і моравян християнську віру. Коли Олег задумав похід на Царгород 907. року, зібралися білі хорвати й поплили Дунаєм йому помагати. З умови Олега з грецькими царями користали й білі хорвати, як усі українські племена.

Границі межі уграми й русичами були означені валом, що тягся на північному стоцішці Дунаю та обочі Тиси. Ці вали зберігали ще за династії Арпадовичів до нападу татарів 1242. р.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 22. серпня, в годині 7. вечір, 847 Норв. Френклін вулиця. Просимо членів прийти на означений час, бо маємо важні справи. Довгочасні членів просимо, щоб вирішили свої вклади. — Семен Чорномаз, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. — Звичайні місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 23. серпня, зарп. по Службі Божій в галі церковній, о годині 12. аполудне, Оклей і Райс вул. Просимо всіх членів і членкинь прийти, бо маємо дуже важні справи. Маємо перевести реєстрацію всіх наших членів і членкинь на яку суму кожний член закупив Воєнних Бондів чи стемпелів. Кожний член обов'язаний прийти на збори і принести спис кілька вже бондів має і чи не дає купувати. Просимо довгочасних членів вирішувати свої забори довгі, що вже довгочасні роками. Сuspendовані членів прийняти заплатити довг, а буде прийняти наново в члені У. Н. Союзу. — В. Любас, предс.; В. Єдинак, кас.; Г. Даньків, секр.

СФОРМОВАНО АМЕРИКАНСЬКІ ПОВІТРЯНІ ЕСКАДРИ.

КАПРО (Єгипет). — Уже скінчено тренування американських летунів, яке було потрібне на те, щоб летунів призначити боротьби в пустині, та набити тих практик, що їх набули британці. Тепер так буде, що ті американські ескадри будуть воювати як окремі частини, головню на середньосхідному фронті.

ПОНКЕРС, Н. Я. Товариство Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в п'ятницю, 21. серпня, в годині 7. вечір в українській клубі, 78 Вашингтон вулиця. Пригадуємо довгочасних членів, щоб платили свої вклади згідно з статутом. — В. Комар, предс.; В. Манай, секр.

ПЛЕРНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбудуться в п'ятницю, 21. серпня, в годині 8. вечір в домі де завжди. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — Ю. Голінський, предс.; В. Реновський, кас.; Я. Ярема, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АП. — Збори Сестринства Любова, від. 177, відбудуться в неділю, 23. серпня, в годині 2. пополудні в галі під ч. 18. Піатрем вулиця. Просимо всіх членів місцевих і позамісцевих, прийти на ці збори і на означений час. — С. Саска, секр.

ПАСЕЯК, Н. ДЖ. — Тов. І. Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 23. серпня, в годині 2. попол., в галі церковній 47. Гол есенко. Просимо членів, щоб прийшли на час, щоб довго не сидіти і не ждати на кожного члена зборів. — В. Сметана, предс.; Я. Ярема, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — Місячні збори Братства св. Арх. Михайла, від. 350, відбудуться в п'ятницю, 21. серпня, в годині 7. вечір в церковній галі на Грінвіч есенко. Просимо всіх членів і членкинь, місцевих і позамісцевих, прийти на ці збори і розбрати тікети на пікнік. На цих зборах переведемо реєстрацію скільки кождий член у відділі закупив уже Воєнних Бондів і чи купує далі. Просимо не забувати приєднувати нових членів як до Братства так і до У. Н. Союзу. — Василь Карий, предс.; Василь Блашук, касієр; Ілько Михайлишин, секр.

НАПРОДАЖ 100 мірових молочних фарм. Дім на 8 кімнат та інші будинки. 14 ділянок коров, 5 ялинок, 600 курей, 100 качок, 3 гуски. Всі фармерські машини, близько маркету і оселі. Власник продає з причини слабого здоров'я. Маємо на продаж ще більше фармів різної величини за низькі ціни, як тех невеликі ділянки і бізнеси, в місті і в краю.

SATZEWICH REAL ESTATE, 32 East 7th Street, NEW YORK CITY, N. Y.

ПОШУКУЮ господарин до зарплати доми. Може бути старша дівчина, або вадова. Інтересованих прохую голоситися до: JOHN CONYCE, P. O. Box 741, Rome, N. Y.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК ВІРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ "GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc." 2469 WEBSTER AVENUE Near 188th St. BRONX, N. Y.

Має на складі РІЗНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні. Telephone: FOrdham 5-4666.

EVERYBODY JO SHOOT STRAIGHT With Our Boys! BUY WAR BONDS

ЦІЛИЙ ПОХОРОН в цілому претрагують, крім атаків, керуванням, бальсамуванням, кіним, Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з виномом оди-ня й належностей, за церковну напругу й примтар. S. KANAI KAIN 433 State St., Perth Amboy, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Обслуга шпир і чесна Main Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347 Branch Office (Phila): 969 SOUTH BROAD STREET, TRENTON, N. J. Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК зарплату погребам по ціні та низькій як \$150. ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNCO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 8th ST., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ й околицю

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320. ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОКЛІНІ, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568 BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel.: MEtrose 5-6577

Як Тарзан підійшов ближче, він побачив, що дівчиною є Іветта, а її напасником — я-кийсь моряк — завадіяка.

Моряк своїми могутніми руками притягнув дівчину до себе і приговорював то неї: „Ах, любя, не будь такою непри-вітливою“

Тарзан схопив моряка і од-ним махом відтрутив моряка. Той з розмахом покотився на землю.

Моряк підняв крик. На його голос почали збігатись інші моряки, такі самі завадіяки, як той перший.

ТАРЗАН, ч. 619. Дівчина і моряк.